

**máte
ve škole
žáka-cizince**

zkrácená verze

centrum
pro cizince

jihomoravský kraj

máte ve škole žáka-cizince?

krátký návod centra pro cizince jmk aneb jak na to

úvodní slovo

V rámci služeb Centra pro cizince JMK a díky inspiraci z know-how organizace Meta, o.p.s. jsme pro vás připravili materiál s názvem **Máte ve škole žáka-cizince?**. Právě čtete jeho zkrácenou verzi s funkčními odkazy.

V případě zájmu o verzi v plném rozsahu navštivte stránka www.cizincijmk.cz sekci dokumenty, případně kontaktujte e-mail: svandova.tereza@jmk.cz

Budeme také rádi za vaši zpětnou vazbu na naši snahu.

Za Centrum pro cizince JMK: Mgr. et Mgr. Tereza Švandová

žáci s odlišným mateřským jazykem na školách

Česká legislativa používá problematický pojem **žák-cizinec**, ten vylučuje z mnohých forem podpory žáky, kteří také pomoc potřebují. Raději proto upřednostňujeme termín žák s odlišným mateřským jazykem, který zahrnuje jak děti s českým občanstvím, které mají nedostatečnou znalost vyučovacího jazyka, studovaly v zahraniční škole a česky se nikdy neučily, ale také např. děti cizinců, kteří sice vyrostli v ČR, ale doma mluví pouze jiným než českým jazykem.

centrum pro cizince Jmk

referát Krajského úřadu Jihomoravského kraje

co cizincům nabízíme?

- Kurzy češtiny pro cizince (dospělé i děti),
- e-learning,
- odborné právní, sociální a kariérní poradenství,
- doprovody na úřady, instituce či k lékaři,
- odborné kurzy,
- adaptačně-integrační kurzy,
- multikulturní aktivity,
- prostory pro sdílení zkušeností na tematických kulatých stolech a platformách,
- knihovnu pro cizince i pedagogy.

Máte-li zájem o jakékoliv další informace, sledujte naše webové stránky www.cizincijmk.cz nebo na nás **odkažte ty, co by nás mohli potřebovat**. Naše služby jsou **ZDARMA**.

Můžete se také přihlásit k odběru našeho **newsletteru**.

vzdělávání žáků-cizinců v ČR od 1. 9. 2021

MŠ

Bezplatná jazyková příprava v rozsahu 60 minut/týden se týká všech dětí v předškolním vzdělávání s nedostatečnou znalostí vyučovacího jazyka (včetně dětí s českým státním občanstvím nebo dětí mladších). Její parametry jsou vypsány ve [vyhlášce č.14/2005 Sb.](#) Skupina může být v MŠ otevřena při počtu 4 žáků-cizinců do max. 8 dětí v jedné skupině.

ZŠ

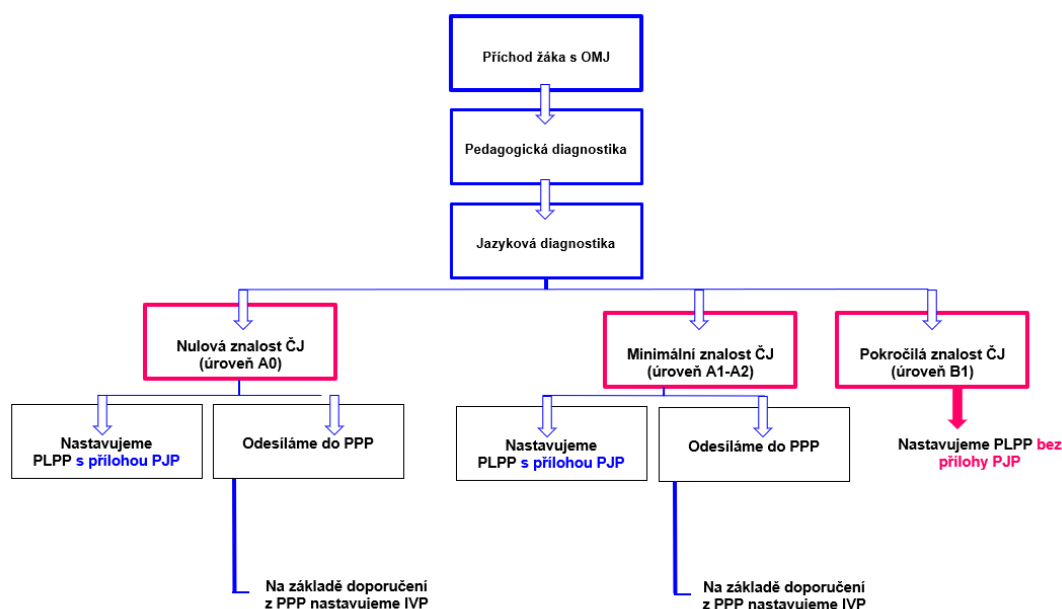
Řídí se novou právní úpravou [vyhlášky č. 48/2005 Sb.](#), ke které MŠMT vydalo [metodický materiál](#).

- Jazyková příprava (JP) je poskytována především školami určenými krajským úřadem příslušného kraje, která má podíl cizinců 5% a vyšší (pro pilotní školní rok 2021/2022 pravidlo 5 % neplatí).
- Určena pouze pro žáky-cizince (dle legislativy), kteří plní povinnou školní docházku v ČR po kratší dobu než 24 měsíců (pro školní rok 2021/2022).
- Žáci s českým občanstvím nebo ti, kteří jsou ve vzdělávacím systému déle, než 24 měsíců mají nárok pouze na udělení PO z PPP, na jazykovou přípravu jim nárok nevzniká. Mohou být do JP začleněni pouze se souhlasem ředitele a za určitých podmínek.
- V každé obci s rozšířenou působností (ORP) musí být min. 1 škola určená pro prezenční výuku. V každém kraji musí být min. 1 škola určená pro distanční výuku.

Krajské úřady na svých webech zveřejňují informace o konkrétních kurzech češtiny jako druhého jazyka v určených školách. V JMK se jedná o portál www.jmskoly.cz

možné varianty podpory pro děti a žáky s OMJ

Než začnete zvažovat nastavení plánu podpory, proveďte **pedagogickou diagnostiku**. Ne pro všechny žáky s OMJ musí být primárním problémem ve vyučování právě neznalost jazyka. Pro doporučení jazykových cílů je zapotřebí zjistit jazykovou úroveň dítěte/žáka. K tomu můžete využít **jazykovou diagnostiku**.

možnosti kurzů ČDJ mimo školu

Obrátit se s dotazy na možnosti ve vašem okolí můžete na www.cizincijmk.cz, nejste-li z Jihomoravského kraje, obraťte se na vaše integrační centrum (www.integracnicentra.cz) nebo na NPI (www.npi.cz).

základní instituce a podpora

- **Meta, o.p.s.:** www.meta-ops.eu, **portál pro pedagogy:** www.inkluzivniskola.cz
pracovnice pro JMK - Mgr. et Mgr. Tereza Švandová: svandova@meta-ops.cz
- **Národní pedagogický institut (NPI):** <https://www.npi.cz/>, <https://cizinci.npi.cz/>
pracovnice pro JMK - Mgr. Margita Veberová: margita.veberova@npi.cz
- **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (MŠMT):**
<http://www.msmt.cz/vzdelavani/zakladni-vzdelavani/vzdelavani-zaku-cizincu>
- **Národní plán doučování:** <https://doucovani.edu.cz/>
- **Česká školní inspekce (ČŠI):**
[Stanovisko k poskytování poradenských služeb dětem-cizincům a žákům-cizincům](#)
- **Asociace učitelů češtiny jako cizího jazyka (AUČČJ) –** www.auccj.cz
- **Magistrát města Brna:** Projekt Podpora předškolního a základního vzdělávání ve městě Brně

další podpora v Jihomoravském kraji

- **Krajský úřad Jihomoravského kraje, odbor školství:** <https://www.jmk.cz/folder/313>
- **Portál o školství JMK:** podpory a nabídky cizincům se týká záložka **národnostních menšin**.
- **Magistrát města Brna:**
Odbor školství, Oddělení pedagogicko-organizační:
 - **pro ZŠ,** Mgr. Irena Hudcová: hudcova.irena.osmt@brno.cz
 - **pro MŠ,** Mgr. Dagmara Hanáková hanakova.dagmara@brno.cz
 - **metodik asistentů pedagoga a školních asistentů,** Mgr. Ivana Hrochová: hrochova.ivana@brno.czOdbor sociální, Oddělení sociálního začleňování:
 - **pro cizince:** Mgr. Lenka Šafránková, 775 405 098, 608 955 230; safrankova.lenka@brno.cz
 - **arabština:** Karin Atassi, 608 955 226, atassi.karin@brno.cz
 - **rumunština/moldavština:** Mgr. Alexandru Ceban, 608 955 218, ceban.alexandru@brno.cz
 - **vietnamština:** Mgr. Julie Lien Vrbková, 776 199 517, vrbkova.julie@brno.cz
 - **ukrajinština/ruština:** Mgr. Kateryna Hertlová, 608 955 216, hertlova.kateryna@brno.cz
 - **odborný garant interkulturní práce:** Mgr. Lucie Kopšo, 776 205 126, kopso.lucie@brno.cz
- **Vzdělávací institut pro Moravu (VIM):** <https://www.vim-jmk.cz/>
- **Pedagogicko-psychologické poradny:** [Seznam poradenských zařízení v JmK k 2020](#)

volnočasové aktivity, kroužky v Brně

- Lipka
- Středisko volného času Lužánky
- Multikulturní centrum Brusinka
- Salesiánské středisko mládeže

Obrátit se ale můžete i na poskytovatele volnočasových služeb ve vašem okolí. Máte-li nápad na aktivitu, kroužek, spolek nebo organizaci, na níž jste zde nenarazili, **kontaktujte nás!**

organizace pracující v Jihomoravském kraji s cizinci

- **Centrum pro cizince JMK** (CPC JMK): www.cizincijmk.cz, tel. 533 433 540, cizincijmk@jmk.cz
- **Organizace pro pomoc uprchlíkům** (OPU): tel.: +420 731 448 938, +420 731 928 388, www.opu.cz, opu.brno@opu.cz,
- **Diecézní charita Brno** (DCHB): <https://dchb.charita.cz/>, <https://celsuz.cz/celsuz/> (e-mail přes web), Dostupná je také infolinka a e-mailová podpora DCHB ve:
 - vietnamštině: +420 605 999 969, vietnam.info@charita.cz,
 - mongolštině: +420 733 676 667, mongol.info@charita.cz,
 - a ukrajinštině: +420 731 432 431, ukrajina.info@charita.cz.
- **Brno expat centre** (BEC): www.brnoexpatcentre.eu (e-mail přes web)
- **Nesehnutí**: www.nesehnuti.cz (e-mail přes web)
- **Vicinis** (primárně cílí na obyvatele Brno-Lesná): www.vicinis.cz, info@vicinis.cz

rada pro pedagogy:

Nejste si jisti, jakou učebnici či pracovní sešit vybrat, zda existuje nějaký seminář přímo vám šitý na míru nebo nevíte, jak formovat vaše první kroky při výuce ČDJ apod.?

- Kontaktujte: svandova@meta-ops.cz

možnosti financování

Nárokové možnosti financování výuky češtiny pro děti a žáky-cizince:

a) **Financování výuky češtiny jako druhého jazyka (ČDJ) z rezerv jednotlivých krajů** "

Od 1. 9. 2021 nová právní úprava **vyhlášky č. 48/2005 Sb.**

b) **OP JAK (tzv. Šablony)**

Datum zahájení realizace OP JAK je dle plánu stanoveno na přelom roku 2021/2022.

Podrobnější informace o stavu schvalování naleznete na <https://opvvv.msmt.cz/clanek/op-jak-harmonogram-pripravy.htm?a=1>

c) **Podpůrná opatření**

Čerpání podpůrných opatření dle **§ 16 zákona č. 561/2004 Sb.**

Další možnosti podpory pro školy integrující děti a žáky-cizince:

d) **Dotační programy a výzvy MŠMT**

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vypisuje Výzvy pro podání žádostí do Programů MŠMT na podporu vzdělávání dětí a žáků cizinců a národnostních menšin.

e) **Podpora pedagogických pracovníků prostřednictvím krajských center podpory NPI**

Portál podpory pedagogických pracovníků vzdělávajících děti a žáky-cizince, možnost překladů, tlumočení i využití nabídky služeb adaptačního koordinátora: www.cizinci.npi.cz

f) **Integrační projekty obcí (MVČR)**

Koordinátorem a garantem projektů je vždy místní správa, do realizace se nicméně zapojuje řada dalších aktérů, především nestátní neziskové organizace, mateřské, základní, střední školy.

užitečné odkazy

- [Informace o české škole pro rodiče žáků cizinců](#) – jazykové verze: UKR, CHI, RU, VIET, MON, EN, PER, PE, FRE, SPA, ARA, RUM, BUL (přes META, IŠ)
- [Jazykové mutace formulářů pro potřeby MŠ a ZŠ \(NPI\)](#)
- [Letáky a formuláře pro poradenská zařízení](#) (překlady do 14 cizích jazyků)
- [Metodické materiály pro vypracování IVP a PLPP \(Metodický portál RVP.cz\)](#)
- [Překladové slovníčky do jednotlivých předmětů](#) (na META, IŠ)
- [Užitečné odkazy na internetu](#) (přes META, IŠ)
- [Learn czech online for free](#) – Učebnice, aktivity do výuky, rozcestník do dalších míst na internetu.
- [SEA-I](#) – Dříve Klub Hanoi. Spolek lidí, kteří se zajímají o JV Asii a zejména o Vietnam, jeho kulturu, historii, tradice a o život vietnamské komunity v České republice. Konkrétní aktivity při výuce zejména vietnamských mluvčích. V rámci svých projektů mohou nabídnout i interkulturní práci, vzdělávání, přednášky, semináře a další podporu. V některých případech placenou, v některých zdarma.
- [Ahoj](#) - Časopis na podporu výuky češtiny pro cizince. Pracovní listy, adaptované texty, lexikální, gramatická cvičení pro různé úrovně. Možno využít zejména pro starší školní věk.
- [Metodické materiály pro učitele \(AUČCJ\)](#)
- [Jazyková diagnostika a další diagnostické nástroje](#) (META, IŠ)

Výzvy různých nadací můžete sledovat například prostřednictvím webu neziskovky.cz

závěrečné slovo

Chtěli bychom vám poděkovat za zájem o vzdělávání dětí a žáků s odlišným mateřským jazykem i to, že jste se dostali až sem, na úplný konec našeho dokumentu.

V případě i nadále přetrvávajících nezodpovězených otázek, které Vám přišly na mysl, se na nás (nebo kohokoliv ze zde zmíněných pracovníků) neváhejte obrátit. [Rádi se vynasnažíme zodpovědět či dohledat vše potřebné.](#)

Jihomoravský kraj je společně s naším [Centrem pro cizince JMK](#) na vaší straně!

